

INSTITUT INTERUNIVERSITARI DE FILOLOGIA VALENCIANA



VNIVERSITAT  
DE VALÈNCIA



Universitat d'Alacant  
Universidad de Alicante

**Màster en Assessorament Lingüístic i Cultura Literària: aplicacions al context  
valencià**

**Guia docent de l'assignatura: Gèneres literaris II: teatre**

**Professor: Gabriel Sansano i Belso**

## 1. Dades inicials d'identificació

<b>Nom de l'assignatura:</b>	Gèneres literaris II: teatre
<b>Caràcter:</b>	Obligatòria
<b>Màster:</b>	Màster en Assessorament Lingüístic i Cultura Literària: aplicacions al context valencià
<b>Bloc troncal (primer any) o mòdul d'especialització (segon any):</b>	Bloc troncal
<b>Institució:</b>	Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana
<b>Professor responsable i institució:</b>	Gabriel Sansano i Belso. Facultat de Filosofia i Lletres (Filologia). Universitat d'Alacant. Ctra. de Sant Vicent del Raspeig. 03080 Alacant <a href="mailto:biel@ua.es">biel@ua.es</a> . Tl. 965 903 942, 965 903 410.

## 2. Introducció a l'assignatura

<b>Nom de l'assignatura:</b> Gèneres literaris II: teatre
<b>Caràcter:</b> Obligatòria
<b>Bloc:</b> Troncal
<b>Professor responsable:</b> Gabriel Sansano i Belso

L'assignatura "Gèneres Literaris II: teatre" pretén que l'alumne i) aprofundisca en els coneixements sobre la història teatral en atenció al naixement de les seues diverses formes i a l'evolució d'aquestes al llarg dels segles i de les estètiques, ii) assolisca un grau de competència adequat en els continguts i les destreses propis de l'assignatura, que li proporcione una bona base per a l'exercici de la funció docent i investigadora, i iii) conega les eines bàsiques per a l'anàlisi i reflexió sobre l'art escènic.

L'assignatura té un caràcter teoricopràctic i s'inscriu en el conjunt de matèries troncal dedicades a la història de la literatura i de la llengua, l'objectiu global de les quals és que l'alumne aprofundisca i analitze el context històric, cultural i de producció literària dels diferents períodes.

De manera particular, l'assignatura se centra en l'anàlisi de les formes clàssiques (tragèdia, drama, comèdia, tragicomèdia) en el context de la literatura contemporània i en les innovacions que a partir d'aquestes s'han produït en les

arts escèniques, durant la segona meitat del segle XX, en el context de moviments més generals com el teatre de l'absurd o les noves tendències escèniques contemporànies, textuais i no textuais.

### 3. Volum de treball

<b>Assignatura: 2 crèdits</b>	
Assistència a classes teòriques	12
Assistència a classes pràctiques	10
Preparació classes teòriques	—
Preparació classes pràctiques	2
Preparació treballs classes teòriques	10
Preparació treballs classes pràctiques	10
Realització d'exàmens	—
Preparació d'exàmens	—
Assistència a tutories	3
Assistència a seminaris i activitats	3
<b>TOTAL VOLUM DE TREBALL</b>	<b>50</b>

### 4. Objectius generals

<b>Assignatura: Gèneres literaris II: teatre</b>
<p>Els objectius d'aquesta assignatura són:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Introducció de l'estudiant no iniciat en el llenguatge teatral.</li> <li>- Coneixement de l'evolució dels elements bàsics de l'art escènic al llarg dels segles.</li> <li>- Visualització i reflexió sobre la història del teatre català.</li> <li>- Aprofundiment en el coneixement dels llenguatges escènics del segle XX.</li> <li>- Perfeccionament de la pràctica de l'anàlisi i comprensió de textos dramàtics i muntatges escènics contemporanis.</li> <li>- Descripció de les utilitats possibles del teatre com a eina dinamitzadora auxiliar en l'ensenyament secundari.</li> </ul>

## 5. Continguts

**Assignatura:** Gèneres literaris II: teatre

Els continguts d'aquesta assignatura són:

- Les formes clàssiques de l'art escènic
- Evolució del teatre català
- Els nous llenguatges del segle XX
- El Teatre Independent
- Les dramatúrgies actuals

## 6. Destreses

**Assignatura:** Gèneres literaris II: teatre

- Realització d'exercicis d'anàlisi i reflexió personal a partir de textos i espectacles concrets.
- Exposició oral d'un text prèviament elaborat en el qual l'alumnat podrà optar entre diverses possibilitats: anàlisi del conflicte proposat per l'autor, per una obra concreta, una lectura dramatitzada o una proposta de posada en escena.

## 7. Actituds i habilitats socials

**Assignatura:** Gèneres literaris II: teatre

- Interés pel coneixement dels llenguatges teatrals tradicionals i contemporanis.
- Habilitats per a la recerca sobre la pròpia tradició teatral.
- Interés per les relacions interdisciplinars i interculturals del fenomen escènic.
- Participació activa i crítica en debats i posades en comú sobre aspectes relacionats amb les obres analitzades.
- Habilitats per a la utilització del teatre per a la transmissió pedagògica de coneixements de cultura contemporània a sectors socials no necessàriament especialitzats.
-

## 8. Temari

Assignatura: Gèneres literaris II: teatre		Hores presencials
Tema		
1.	Les formes clàssiques de l'art escènic. Ritus, festa, comèdia i tragèdia. De la commedia dell'arte al teatre realista. El segle XX.	
2.	Síntesi d'història del teatre català. El teatre medieval i del Renaixement. El teatre barroc. Les formes del teatre setcentista. El teatre romàntic i realista. Els camins del segle XX.	
3	Els nous llenguatges teatrals del segle XX. Del simbolisme al teatre polític. L'escena contemporània. El director.	
4	El Teatre Independent. Teatre comercial vs nou teatre. Context polític i nous llenguatges. El teatre coral.	
5	L'autor de teatre. Josep Maria Benet i Jornet. La dramaturgia dels anys 70. Jordi Teixidor. Manuel Molins.	
6	Les dramaturgies actuals. Sergi Belbel. Jordi Galceran. Lluïsa Cunillé. Carles Alberola.	

## 9. Bibliografia i altres recursos

(La bibliografia serà actualitzada a l'inici de cada tema)

### I- BIBLIOGRAFIA DE REFERÈNCIA

CORVIN, M. (2003), *Dictionnaire encyclopédique du Théâtre*, Larousse, París, 2. vols.

PANDOLFI, V. (1989), *Història del teatre*, Institut del Teatre, Barcelona, 3 vols.

PAVIS, P. (2005), *Diccionario del teatro. Dramaturgia, estética, semiología*, Paidós, Barcelona.

PAVIS, P. (1996), *L'analyse des spectacles*, Nathan, París.

ROSSELLÓ, R.-X, (1999), *Anàlisi de l'obra teatral (Teoria i pràctica)*, IIFV/PAM, València/ Barcelona.

RYNGAERT, J-P. (1991), *Introduction à l'analyse du Théâtre*, Bordas, París.

UBERSFELD, A. (1989), *Semiòtica teatral*, Càtedra/Universidad de Murcia.

*Tema 1*

- ARITÓTELES; HORACIO; BOILEAU (1977), *Poéticas*, ed. d'A. González Pérez, Editora Nacional, Madrid.
- BATLLE, C.; FOGUET, F.; GALLÉN, E. (coords.) (2003), *La representació teatral*, UOC, Barcelona.
- RODRÍGUEZ ADRADOS, F. (1999), *Del teatro griego al teatro de hoy*, Alianza Editorial, Madrid.
- SALVAT, R. (1983), *El teatro. Como texto, como espectáculo*, Montesinos, Barcelona.

#### Tema 2

- FÀBREGAS, X. (1978), *Història del teatre català*, Millà, Barcelona.
- MASSIP, F. (1992), *El teatro medieval. Voz de la divinidad, cuerpo de histrión*, Montesinos, Barcelona.
- GALLÉN, E. (1993), «Dades per a una anàlisi del teatre a Catalunya. 1939-1993», *Caplletra*, 14, pàgs. 11-29.
- RIQUER; COMAS; MOLAS (1986-1988), *Història de la literatura catalana*, Ariel, Barcelona, vols. 7-11.
- SALA VALLDAURA, J.-M. (2006), *Història del teatre a Catalunya*, Pagès Eds./Eumo, Lleida/Vic.
- SIRERA, J.-L. (1995), *Història de la literatura valenciana*, IAM/IVEI, València.

#### Tema 3

- BROOK, P. (1969), *El espacio vacío. Arte y técnica del teatro*, Península, Barcelona.
- BROOK, P. (1993), *La puerta abierta (reflexiones sobre la interpretación y el teatro)*, Alba Ed. , Barcelona.
- DE MARINIS, M. (1998), *Entendre el teatre. Perfils d'una nova teatrologia*, Institut del Teatre, Barcelona.
- SALVAT, R. (1966), *El teatre contemporani*, Edicions 62, Barcelona, 2 vols.
- SALVAT, R. (1974), *El teatro de los años setenta. Diccionario de urgencia*, Península, Barcelona.
- VALENTINA, V. (1991), *Després del teatre modern*, Institut del Teatre, Barcelona

#### Tema 4

- CORNAGO BERNAL, O. (1999), *La vanguardia teatral en España (1965-1975)*, Visor Libros, Madrid.
- GABANCHO, P. (1988), *La creació del món. Catorze directors catalans expliquen el seu teatre*, Institut del Teatre, Barcelona.
- GALLÉN, E.; GIBERT, M.-M. (eds.) (2001), *Josep M. Benet i Jornet i la fidelitat al teatre de text*, UB/Eumo, Vic.

- «JORNADES de Teatre Independent» (juny 2003), número monogràfic d'*Assaig de Teatre*, 37, amb aportacions d'E. Ciurans, J.-M. Gual, G. Heras, R. Justafre, M. Lourenzo, A. Miralles, M. Molins, G. Pérez de Olaguer, R. Salvat o P. Zamora.
- RAGUÉ-ARIAS, M.-J. (1996), *El teatro de fin de milenio en España (De 1975 hasta hoy)*, Ariel, Barcelona.
- ROSELLÓ, R.-X. (1997[1998]), «Sobre el Teatre Independent valencià i la nova escriptura teatral», *Caplletra* 22, pàgs. 217-232.
- ROSELLÓ, R.-X. (ed.) (2000), *Aproximació al teatre valencià actual (1968-1998)*, Universitat de València, València.

#### Tema 5

- FOGUET, F.; MARTORELL, P. (coords.) (2006), *L'escena del futur. Memòria de les arts escèniques als Països Catalans (1975-2005)*, El Cep i la Nansa, Vilanova i la Geltrú.
- ORDÓÑEZ, M. (2003), *A pie de obra. Escritos sobre teatro*, Alba Ed., Barcelona.
- PÉREZ GONZÁLEZ, R. (1998), *Guía per recórrer Rodolf Sirera*, Institut del Teatre Barcelona.
- RAGUÉ-ARIAS, M.-J. (2000), *¿Nuevas dramaturgias? Los autores de fin de siglo en Cataluña, Valencia y Baleares*, INAEM/MC, Madrid.
- ROSELLÓ, R.-X. (ed.) (2000), *Aproximació al teatre valencià actual (1968-1998)*, Universitat de València, València.
- SIRERA, J.-L. (1993), «Una escriptura dramàtica per als noranta (Notes de lector)», *Caplletra*, 14, pàgs. 31-48.
- TORTOSA, V. (2000), «Panorama de la dramàtúrgia valenciana dels 90», en *Aproximació al teatre de valencià actual (1968-1998)*, Universitat de València, València, pàgs. 187-260.

#### 10.Coneixements previs

<b>Assignatura:</b> Gèneres literaris II: teatre
<ul style="list-style-type: none"><li>- Coneixements bàsics d'història del teatre i de l'art escènic.</li><li>- Capacitat d'anàlisi i de síntesi d'un text dramàtic.</li><li>- Capacitat d'aplicar els coneixements a la pràctica.</li><li>- Comunicació oral i escrita.</li><li>- Capacitat crítica i autocrítica.</li></ul>

- Capacitat per a generar noves idees a partir d'un text teatral o d'un espectacle concret.

## 11. Metodologia

### **Assignatura:** Gèneres literaris II: teatre

- 12 hores de classes teòriques (2 per tema), que el professor destinarà a la presentació dels continguts bàsics de cadascuna de les cinc unitats del temari.
- 10 hores, sense presència en l'aula, destinades a l'elaboració escrita, per part dels alumnes, d'un assaig de reflexió sobre un punt concret contingut en el temari i escollit prèviament.
- 2 hores de lectura i de preparació dels textos que seran analitzats a classe per part del professor.
- 10 hores de classes pràctiques en les quals el professor exposarà la metodologia bàsica de l'anàlisi dels diferents obres i llenguatges teatrals, així com l'examen crític d'exemples concrets.
- 10 hores de preparació dels exercicis de les classes pràctiques (5 per text) sense presència en l'aula destinades a l'elaboració, anàlisi i redacció crítica de 2 textos teatrals.
- 3 hores de tutoria ( 2 d'individual i 1 de col·lectiva), amb presència en l'aula, destinades al seguiment de l'elaboració dels treballs que hauran d'elaborar els alumnes i d'aclariments dels dubtes que es puguen presentar en cada tema.
- Finalment, 3 hores d'assistència a una representació, un col·loqui amb un dramaturg, visualització d'espectacles enregistrats, etc.

## 12. Avaluació de l'aprenentatge

### **Assignatura:** Gèneres literaris II: teatre

- Elaboració d'un treball de caire teoricopràctic a partir dels continguts teòrics: 60 %.
- Realització de dos exercicis d'anàlisi i reflexió sobre textos o espectacles: 40 %.